

Ukázka – překlad autorského článku do běloruštiny

Pro Zmitra D. a k narozeninám Maladeho frontu

Úterý 28.8. večer. Utíkám domů a vrhám se k internetu. Zbývá poslední jiskřička naděje, že snad... Ne. Zázrak se nestal. Dzima dostal další rok vězení. Těžko popsat emoce, které se ve mně honí. Smutek? Lítost? Vztek? Zloba? Bezmoc? Beznaděj? Strach? Soucit? Otázky. Nekonečné otázky. Proč? Bože, proč? Ty přece můžeš, tak PROČ? Jak dlouho ještě? Proč to dopouštíš? Jaký to má smysl? Kdy bude konec?

V hlavě mi znějí slova české budovatelské písně z 50. let. Oslavuje odhodlanost mužných dělníků v boji za socialistickou myšlenku, už dávno ji u nás nikdo nezpívá (jak je to dobře!). Ale slova prvních dvou slok – jako by byla psaná pro dnešní bojovníky za svobodu Běloruska!

Zapějme si píseň bratři
jak to volným mužům patří,
třeba v žaláři byli spoutaní!
V mužné písni, v mužném slově
nemá žalář vadit tobě
i kdyby tě trápili.

Mužný Dzima. Zakouší utrpení, které si většina z nás neumí ani vzdáleně představit. Přesto jeho píseň neutichá. Zní ze zdí vězení a dodává odvahu těm na svobodě. Proniká malým okénkem karceru a volá. Volá do národa:

Hola hoši na palubu
třeba pluli jsme v záhubu
prapor náš neutone, nikdy ne!
I kdybychom padli všichni
vstanou noví bojovníci,
(bilo-)červeno(-bílý) prapor zavlaže.

Když se téměř před dvěma lety ocitli ve vězení prakticky všichni vedoucí Maladeho frontu, s obavami jsem se ptala přátel: „Co bude s Maladym frontem? Nezničí ho to?“ Tehdy jsem dostala odpověď, které jsem v tu chvíli úplně nerozuměla: „Ne, Malady front nic nemůže zničit. Malady front nejsou lidi, Malady front - to je myšlenka, a tu nikdo nezastaví“. Dnes už té odpovědi rozumím. Během těch necelých dvou let povstali noví bojovníci, silní duchem, odhodlaní obětovat vše. Když vidím, kolik nových jmen se za tu dobu objevilo, Zmitrovo utrpení snad dostává jakýsi smutný smysl: jsme svědky toho, jak v Bělorusku vyrůstají noví hrdinové, silní jako mocné duby. Dost možná, že by v bezpečném stínu silného lídra nevyrostli...

Vlastně je tu ještě jedna analogie. Ta je mi bližší, než příklad z dělnického hnutí. Před dvěma tisíci lety Židé ukřižovali Ježíše Krista a věřili, že se tím podaří zničit šířící se křesťanské hnutí. Opak byl pravdou. Jejich radost z vítězství netrvala dlouho. Kristus byl vzkříšen a spolu s Ním se narodily stovky, tisíce, desetitisíce dalších Kristů – Církev. Církev a křesťanskou myšlenku nikdo zničit nedokáže, protože je nositelem spravedlivé Boží pravdy. Běloruská vláda zavřela Daškieviče a těší se, že tím potlačí šířící se volnomyšlenkářské hnutí Maladeho frontu. Ale opak je pravdou! Povstalo další pokolení vůdců. Běloruskou národní myšlenku, prezentovanou mj. hnutím Maladeho frontu nedokáže nikdo zničit, protože je nositelem spravedlivé pravdy a naděje Boží.

Díky ti, Dzimo. Možná jsi sám netušil, co tě čeká, když jsi mluvil o tom, že svobodě je třeba přinést oběť. Bůh tě vybral, protože věděl, že ty jsi schopen vydržet. Proto je a bude s tebou

a dává ti a bude dávat sílu, abys mohl jít do konce. Jsme a zůstaneme ti vděční, jsme a zůstaneme s tebou. Modlíme se a nepřestaneme se modlit a podpírat tě tak dlouho, jak to bude třeba. Vydrž, statečný bratře, tvoje utrpení není marné!

„Nepotkala tě zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abys byl podroben zkoušce, kterou bys nemohl vydržet, nýbrž se zkouškou ti připraví i východisko a dá ti sílu, abys mohl obstát.“ (1 K 10,13).

Слава героям

для Змітра Д. і для Маладога фронту на дзень нараджэння

Аўторак 28.08, вечар. Я бягу дадому і паспешліва адкрываю інтэрнэт. Застаецца апошні пробліск надзеі, што, магчыма... Не. На жаль, цуду не адбылося. Дзіма сапраўды атрымаў яшчэ адзін год турмы. Цяжка апісаць эмоцыі, якія ахопліваюць мяне. Смута? Шкадаванне? Лютасць? Гнеў? Бездапаможнасць? Адчай? Страх? Спагада? Пытанні. Бясконцыя пытанні. Чаму? Госпадзе, чаму? Ты ж можаш, то ЧАМУ? Як доўга яшчэ? Чаму дазваляеш гэта? Які ў гэтым сэнс? Калі ж гэта скончыцца?

Малюся, душачы слёзы, намагаюся знайсці адказ, і ў маёй галаве пачынаюць гучаць словы чэшскай пралетарскай песні з 50-х гадоў мінулага стагоддзя. Песня адлюстроўвае рашучасць мужных рабочых у барацьбе за сацыялістычную ідэю, даўно яе ў нас ніхто не спявае (ой, як добра!). Але словы першых двух вершаў -- як калі б былі напісаны для сённяшніх змагароў за свабоду Беларусі!

Заспявайма песню, браты,
як належыць свабодным мужчынам,
нават калі б яны былі закаваныя ў турме.
У мужнай песні, у мужным слове
цямніца не павінна спыніць цябе,
нават калі б цябе катавалі.

Мужны Дзіма. Ён адчувае пакуты, якія большасць з нас не можа нават аддалена сабе ўявіць, але аднак яго песня не спыняецца. Яна гучыць са сценаў турмы, дадаючы мужнасці тым, хто на волі. Пранікае малым акенцам карцэра і кліча. Кліча да народу:

Хлопцы, уверх на палубу,
нават калі б мы плылі на пагібель,
наш сцяг не патоне ніколі!
Нават калі б мы ўсе загінулі,
новыя ваяры падымуцца,
(бел-)чырвона(-белы) сцяг будзе разгортвацца.

Калі амаль два гады таму практычна ўсе лідары Маладога фронту апынуліся ў турме, я з занепакоенасцю запыталася сяброў: *“Што цяпер будзе з Маладым фронтам? Ці гэта яго не знішчыць?”* Тады я атрымала адказ, які я ў гэты момант не цалкам зразумела: *“Не, Малады фронт нельга знішчыць! Малады фронт – гэта не людзі. Малады фронт – гэта ідэя, якую не спыніць!”* Сёння я гэты адказ ужо разумею. На працягу гэтых амаль двух гадоў паўсталі новыя змагары, моцныя духам, поўныя рашучасці ахвяраваць усім. Калі я бачу, як шмат новых імёнаў за гэты час з’явілася, Змітровыя пакуты, магчыма, атрымліваюць пэўны сумны сэнс: мы з’яўляемся сведкамі таго, як у Маладым фронце растуць новыя героі, моцныя, як магутныя дубы. Цалкам магчыма, што яны б у бяспечным цені моцнага лідэра ніколі не выраслі ...

На самай справе, тут ёсць яшчэ адна аналогія. Гэта мне бліжэй, чым прыклад пралетарскага руху. Дзве тысячы гадоў таму яўрэі ўкрыжавалі Ісуса Хрыста, лічачы, што гэтак яны могуць знішчыць распаўсюджанне хрысціянскага руху. Адбылося дакладна адваротнае. Іх радасць з перамогі не была доўгаю. Хрыстос уваскрос, і разам з ім нарадзіліся сотні, тысячы, дзясяткі тысяч новых Хрыстоў – Царква. Хрысціянскую ідэю і Царкву не магчыма знішчыць, таму што яна з'яўляецца носьбітам Божай праўды. Беларускія ўлады зачынілі Дашкевіча, з нецярпліваасцю чакаючы падаўлення распаўсюду руху вольнадумства Маладога фронту. Але дакладна і адваротнае! Паўстала мноства новых лідэраў. Беларускай нацыянальнай ідэі, прадстаўленай сярод іншых рухам Маладога фронту, ніхто не можа знішчыць, таму што яна з'яўляецца носьбітам праўды і надзеі Божай.

Дзякуй табе, Дзіма. Можа быць, ты сам не ведаў, што цябе чакае, калі ты казаў пра тое, што для свабоды трэба прыносіць ахвяры. Бог выбраў цябе, ведаючы, што ты здольны вытрымаць. Таму ёсць і будзе з табой, дае табе і дасць табе сілу, каб ты мог ісці да канца. Мы ўдзячныя і застанемся ўдзячнымі табе, мы з табою і застанемся з табою. Мы молімся і не скончым маліцца і будзем падтрымліваць цябе да тых часоў, колькі гэта будзе патрэбна. Трымайся, адважны браце, твая ахвяра не дарэмная!

„Цябе зняла спакуса ня іншая, як чалавечая; верны-ж Бог, які не дапусьціць табе быць спакушанымі больш, чым маеш сілу, але з спакусай зробіць і выхад, каб ты мог перанесьці” (1 Кар 10:13).

Светлана В.
29.8.2012